

Maa- ja metsätalousministeriö

MAASEUTUVAIKUTUSTEN ARVIOINNIN OHJEISTUSTA VALMISTELEVA TYÖRYHMÄ

Aika Maanantai 29.11.2021 klo 11-13

Paikka Teams-kokous

Paikalla *Puheenjohtaja*

Sanna Sihvola, neuvotteleva virkamies, MMM

Jäsenet

Antonia Husberg, maaseutuylitarkastaja, MMM

Markus Lounela, lainsäädäntöneuvos, MMM

Timo-Ville Nieminen, lainsäädäntöneuvos, MMM

Anne Vainio, erityisasiantuntija, MMM

Tuomas Lühr, erityisasiantuntija, OM

Jyri Inha, lainsäädäntöneuvos, VM

Hanna-Mari Kuhmonen, erityisasiantuntija, TEM

Johanna Alatalo, neuvotteleva virkamies, STM

Jussi Sallila, hallitussihteeri, MMM

Pysyvät asiantuntijat

Hilkka Vihinen, tutkimusprofessori, Luonnonvarakeskus

Olli Voutilainen, erikoistutkija, Luonnonvarakeskus

Sihteeri

Laura Latvakoski, asiantuntija, MMM

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 11.01.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (liite 1)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 1/2021 muistio.

3. Maaseutuvaikutusten arviointiohjeen luonnos (liite 2)

Esittelijät: Sanna Sihvola, MMM ja Antonia Husberg, MMM

Käytiin läpi ja keskusteltiin arviointiohjeen luonnoksesta luku kerrallaan.

Onko esityksellä vaikutuksia maaseutualueisiin –luku:

Keskusteltiin saariston osuudesta ohjeessa. Todettiin, että saaristovaikutukset ovat erikseen aluevaikutusten alla. Tämä puoltaa sitä, että tässä arviointiohjeessa keskitytään maaseutuvaikutuksiin ja viitataan saaristoalueisiin. Lisätään ohjeeseen viittaus saaristolakiin.

Todettiin, että karkeampi jaottelu aluetypologiasta olisi ohjeessa parempi (ml. kaupunkien kehysalueet). Tuodaan esille aluetypologian paikkatietopohjaisuus. Lisätään maaseudulla osa-aikaisesti asuvien määrään tietolähde.

Tarkennetaan maaseudulla sijaitsevien yritysten prosenttilukua (nyt ei sisälly maatilat). Ei tarpeen mainita erikseen alkutuotannon elinkeinoja.

Lisätään yleinen huomautus siitä, miksi MVA on tärkeää: hajautettu yhdyskuntarakenne sekä erilainen elinkeinorakenne ja maankäyttö. Tuodaan todenmukainen kuva esille: maaseudulla myös muuta yritystoimintaa kuin maatalous. Arki maaseudulla on erilaista kuin kaupungeissa. Hauraat rakenteet; pienet toimijat, jotka turvaavat palveluja. Maaseudulla on enemmän itsensä työllistäviä ja kolmas sektori tuottaa valtaosan palveluista (esim. VPK).

Puhutaan verotuksen sijaan taloudellisen toiminnan edellytyksistä.

Esimerkkeihin voisi lisätä kolmannen sektorin.

Todettiin, että johdonmukaisuus suhteessa muihin arviointiohjeisiin on tärkeä säilyttää.

Mitä arvioidaan, kun arvioidaan maaseutuvaikutuksia –luku:

Puhutaan yhteiskunnallisten rakenteiden sijaan yhteisöistä sekä näiden rakenteista ja keskinäissuhteista.

Puhutaan maaseudun peruselinkeinojen sijaan maaseudun elinkeinoista.

Miten MVA toteutetaan –luku:

Tuodaan esille ensimmäisessä kappaleessa myös rakenteellinen näkökulma.

Korjataan vuosiluku YTR:n asettamisen osalta ja mainitaan YTR/MANE keskeisenä MVA-materiaalin julkaisijana.

Muokataan kolmatta kappaletta: ”Keskeisiä yhteystahoja ovat MANE ja SANK sekä asianomaiset ministeriöt, kuten MMM.”

Tarkistuslista –kappale:

Muokataan tarkistuslistan otsikko edellisten kommenttien mukaiseksi.

Kohta 1: lisätään turvallisuus

Kohta 2: poistetaan ”erityisesti maa- ja metsätalouteen”

Kohta 3: täsmennetään ”työhön” esim. ”työhön/työllistymiseen ja toimeentuloon”. Lisätään työn lisäarvotekijät, työllisyysvaikutukset, työn tekemisen vanhat ja uudet muodot. Lisätään työmarkkinanäkökulma mahdollisesti kohtaan 9.

Kohta 7: lisätään alueellinen tasa-arvo (esim. onko esityksellä vaikutuksia demokratian toteutumiseen, perusoikeuksiin ja yksilöiden ja alueiden tasa-arvoon)

Lisätään kohta 9: muut mahdolliset elinvoima/taloudelliset vaikutukset, horisontaalinen

Todettiin, että yksityiskohtaisempaan ohjeistukseen taulukkomuotoinen esitys (esim. arviointiasteikko (1-3) vaikutusten laajuudelle) voisi olla havainnollistava.

Päätös: Kuultiin esitys luonnoksesta, käytiin keskustelua ja päätettiin jatkokyöstämisestä. Ohjetta työstetään MMM:n sisäisesti keskustelun pohjalta. Ohje lähetetään työryhmälle kommentoitavaksi sähköpostitse 30.11. puoleen päivään mennessä. Työryhmän mahdolliset kommentit pyydetään 1.12. klo 15 mennessä. Ohje lähetetään eteenpäin OM:lle viimeistään 3.12.

4. Muut asiat

Tausta-aineistona 24.9.2021 lähetetyt materiaalit:

- Maaseutuvaikutusten arviointimenetelmän toimivuus ja kehittäminen
<https://journal.fi/maaseutututkimus/article/view/109035/64001>
- Maaseutuvaikutusten arviointi työkaluksi alueuudistukseen
- Maaseutuvaikutusten arviointi kunnan kehittämisen työkaluna - Työkalupakki. Parempia palveluja läheltä osallistamisella ja resursseja kokoamalla

Työryhmälle haetaan jatkoaikaa maaliskuun 2022 loppuun asti.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

5. Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään 14.12. klo 12-14. Kokouksessa käsitellyssä yksityiskohtaisemman arviointiohjeen luonnos, jonka käsittelyä sekä koulutussuunnitelman laadintaa jatketaan keväällä. Kokouksessa päätetään myös kevään kokousajat.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.34.